

Política i veritat

FERRAN MASCARELL / historiador

AVUI, 21 de febrer del 2010

U: ESTEM TRAVESSANT UN ABISME damunt un finíssim filferro. Som uns funàmbuls no gaire destres, que no mirem el buit per no espantar-nos. Sota nostre s'obren tres crisis sobreposades (econòmica, política, relacions amb Espanya). Sumen problemàtiques universals, estatals i casolanes. Vivim en una situació de risc i ens entretenim discutint sobre l'oportunitat o no de les paraules. Confonem el projecte d'un govern amb el projecte d'un país. No són la mateixa cosa; especialment en èpoques complexes. Un bon projecte governamental és l'obligació de qui governa, un bon projecte de país és una responsabilitat del conjunt de la societat.

DOS: ELABORAR PROPOSTES per garantir-nos el futur significa projectar. Projectar és una de les capacitats més útils de la intel·ligència humana. Com més estesa està l'habilitat de projectar d'un país, més sòlida és la seva capacitat de renovació i adequació als reptes que imposa una societat. No és una obligació exclusiva dels governs, és una assignatura compartida del conjunt de la societat. Un país és el resultat d'un programa de govern, però encara més de la suma dels idearis dels partits, i del conjunt de la iniciativa cívica. Sense projecte que concreti les grans idees (independència, federalisme), Catalunya es mantindrà en situació de risc.

TRES: UN PROJECTE SÒLID DE PAÍS sempre va vinculat a una majoria social que hi doni suport, i en conseqüència a un conjunt ampli de pactes polítics i socials. És l'única manera de minimitzar els riscos. Després de

les properes eleccions tots els partits polítics catalanistes hauran participat en el govern de Catalunya. Els resultats electorals dictaran què anirà al davant, però serà convenient fer aflorar totes les veritats, deixar de banda les metàfores substitutòries i revisar principis i valors.

QUATRE: TOTS ELS PARTITS ho saben i estan treballant en aquesta direcció. Tots tracten d'enfortir els projectes propis, miren d'eixamplar les seves àrees d'influència i busquen noves transversalitats. Saben que després de les properes eleccions canviaran les regles del joc. Les transformacions estructurals (competitivitat, model de benestar i sector públic), les cartes federalistes o independentistes, l'Estatut, el discurs catalanista capaç d'aplegar una majoria social, la cotilla que avui suposa l'Estat autonòmic i la regressió política espanyola obliguen a desplegar una nova intel·ligència col·lectiva.

CINC: ARA PER ARA ELS PARTITS tenen les seves pròpies regles del joc. Per això parlem de crisi de la política. Paradoxalment, quan s'acosten unes eleccions, lluny de disminuir, augmenta la distància entre la política i la societat. Una campanya electoral és simplificació partidària. La política mesura la veritat d'una altra manera. Per això els partits s'atabalen amb les cacofonies internes. Els partits s'afirmen amb discursos únics i simples; no els importa la veritat de les coses, sinó la seva veritat. Per això no importa tant el que es diu com quan es diu.

SIS: RECUPERAR LA VERITAT suposarà acabar amb la tradició metafòrica que hem acumulat. El català fatigat de l'Ernest Maragall és la continuació natural del català emprenyat (Juliana, 2003), del català perplex (sociòlegs, 2008), del català psicològicament insegur (enquesta de *La Vanguardia*), del català desafecte (president Montilla), del català indefinit

(Josep Maria Ainaud) o del català no fatigat, però sí desorientat (Nou Cicle). Els catalans tenim motius per estar emprenyats, perplexos, insegurs, desafectes, indefinits, fatigats i desorientats, però estem prou lúcids (Cardús) per aspirar a formulacions polítiques més engrescadores. El filferro ja no aguanta metàfores; exigeix polítiques vigoroses, governs forts i projectes socials sòlids.

SET: FA 100 ANYS VA NÉIXER Jaume Vicens Vives. L'any 1954 va escriure: "Ai dels pobles que no s'aturen en les grans recolzades històriques per palpar-se el cos, escoltar-se l'ànima i mesurar l'encert o l'errada en la feina feta!". La seva recepta va ser l'energia, l'entusiasme, el qüestionament de les veritats i els dogmes establerts.